

Osallistujat

Katri Niskanen, TEM (pj)
Martta Valanta, TEM (sihteeri)
Pekka Lindroos, SM
Eili Andersson, UM (poistui klo 9:58)
Jukka Haapamäki, OKM
Jukka Erkkilä, VM
Harry Berg, Migri
Annamari Soikkeli, BF
Joonas Halla, BF
Jannika Saario, KEHA
Maija Silpola, Verohallinto
Kristel Stenman-Huuskonen, DVV
Juhani Ruutu, Poliisihallitus

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus ja edellisen pöytäkirjan hyväksyntä

Puheenjohtaja avannut kokouksen klo 9:01. Hyväksytty edellisen kokouksen pöytäkirja. Muistutettu työryhmälle validoitavaksi lähetetystä asiointipolkukuvauksesta. Kuvausta on tarkoitus käyttää pohjana sujuvoittamisvaihtoehtojen mallintamisessa.

2. Ulkomailla tapahtuva tunnistaminen ja henkilötunnuksen antaminen oleskelupäätöksen yhteydessä / Eili Andersson, UM – Harry Berg, Migri

Ulkomailla oleskelulupahakemusta varten tehtävä tunnistaminen perustuu ulkomaalaislain, väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain sekä ulkoministeriön työjärjestyksen säännöksiin. Tunnistuksia tehdään niin ulkoasianhallinnon virkamiehen, paikalta palkatun Suomen kansalaisen kuin ulkoisen palvelun tarjoajan toimesta valtiosta riippuen. Tietyistä erityisryhmistä on sovittu erikseen, esimerkiksi ulkoinen palveluntarjoaja tunnistaa kaikki oleskelulupaa pikakaistalla hakevat ja heidän perheenjäsenensä sekä D-viisumia hakevat. Prosessin sujuvoittamiseksi kannatettavina lainmuutoskohteina pidetään tunnistamisen suorittajan tarkentamista, ulkoisen palveluntarjoajan mahdollisuutta ottaa vastaan tiedot väestötietojärjestelmään tallentamista varten sekä pikakaistalla oleskelulupaa hakevan henkilötunnuksen antamisen uudelleenarviointia.

Migri on kehittänyt AMBER-ratkaisua, joka on asiointipiste nopeaan ja turvalliseen asiakkaan tunnistamiseen ja biometristen tunnisteiden keräämiseen sekä hakemuksen maksuun. Ratkaisun käyttöönottoa varten on fyysisen toteutuksen lisäksi tunnistettu tarve päivittää biometriikkasääntelyä.

Vuoden 2025 aikana noin kaksi kolmasosaa ensimmäistä työperäistä oleskelulupaa hakevista sai myönteisen päätöksen yhteydessä henkilötunnuksen Migriltä. Henkilötunnuksen antamisen edellytyksinä on myönteisen päätöksen lisäksi varmistettu henkilöllisyys, viranomaisen tekemä tunnistus ja ettei VTJ-rekisteritarkastuksessa löydy rekisteri-identiteettiä liian vastaavin henkilötiedoin. Parhaillaan Migri ja DVV keskustelevat mahdollisuuksista kehittää prosessia niiden osalta, joille henkilötunnuksen antaminen estyy liian vastaavan rekisteri-identiteetin vuoksi erillisen DVV:n tarkastuskierroksen kautta. Muina kannatettavina kehityskohteina nähdään AMBERin käyttöönotto sekä viranomaisten tunnistamisvelvoitteen muuttaminen. Keskusteltiin, että ulkoisen palveluntarjoajan tekemän tunnistuksen mahdollistamista henkilötunnuksen antamista varten tulisi selvittää, jotta pikakaistalla hakevilta ja muilta ulkoisen palveluntarjoajan tunnistamilta ei vaadittavaisi erillistä tunnistautumiskäyntiä DVV:lle.

3. Ulkomaalaisen henkilökortin esittely ja tulevaisuusskenaariot / Juhani Ruutu, Poliisihallitus

Ulkomaalaisen henkilökortti on lähtökohtaisesti vastaava tunnistamisasiakirja kuin Suomen kansalaiselle myönnettävä henkilökortti, mutta se ei ole matkustusasiakirja eikä sisällä kansalaisuustietoa. Kortti toimii tunnistusvälineenä käyntiasioinnissa sekä kansalaisuusvarmenteen kautta sähköisessä asioinnissa korkean tason tunnistusvälineenä. Fyysinen kortti on voimassa viisi vuotta tai enintään oleskeluluvan voimassaolon ajan. Tarvittaessa erityisestä syystä myönnettävä väliaikainen henkilökortti taas on voimassa neljä kuukautta. Kortin saamisen edellytyksenä on oleskeluoikeus, kotikunta, VTJ-rekisteröinti, tunnistaminen sekä UMan ja VTJ-tietojen vastaavuus. Kortin myöntää poliisi. Ensimmäisen henkilökortin hakeminen edellyttää aina henkilökohtaista läsnäoloa, mutta myöhemmän kohdalla läsnäolon vaatimuksesta voidaan tietyin edellytyksin poiketa. Tunnistusasiakirja on ainoa väline, joka luotettavasti sitoo henkilön tiettyyn henkilöllisyyteen.

Aiemmin ei ole mahdollistettu, että edustustot voisivat myöntää ulkomaalaisen henkilökortteja, koska korttia ei sinällään ole tarve käyttää ulkomailta. Lähtökohtaisesti suurena ongelmana ei kuitenkaan nähdä, että Suomeen saapuvan henkilökortti myönnettäisiin edustustossa viranomaisen tekemän tunnistuksen perusteella. Tällaisen kortin pituus tulisi rajoittaa esimerkiksi kuuteen kuukauteen, jonka jälkeen pitkäaikaisemman kortin saisi Suomessa poliisilta. Muutos edellyttäisi muutoksia sekä lakiin, tietojärjestelmiin että passien ja henkilökorttien toimittamista koskevaan sopimukseen. Keskusteltiin, että nykyisellään henkilökortin myöntämisen edellytyksenä olevalla kotikunnalla ei ole suurta merkitystä henkilökortin myöntämiselle, joten prosessien järjestystä voitaisiin periaatteellisesti vaihtaa.

4. Henkilötunnuksen antamisen haasteet, henkilötunnuksen ja kotikunnan tulevaisuusskenaariot sekä DVV:n pikakaista / Kristel Stenman-Huuskonen, DVV

Haasteina henkilötunnuksen antamisprosessiin liittyen on nähty erityisesti asiakirjaväarennösten tunnistaminen, matkustusasiakirjojen puute,

viranomaisten erilaiset käytännöt keinohenkilötunnusten suhteen sekä pohjoismaalaisten henkilötunnusten saamisen kevyen prosessin aiheuttamat väärinkäytökset. Henkilötunnusta voi hakea verkkolomakkeella, jonka kautta saadaan paljon hakemuksia koskaan Suomeen saapumattomilta henkilöiltä. Suuri osa henkilötunnusta tarvitsevista saa tunnuksen suoraan käyntiasioinnin yhteydessä. Kannatettavana pidetään, että käyttöön tulisi lisäksi alemman tasoinen henkilötunnus, jonka haasteina ennen Suomeen saapumista myönnettynä nähdään toisaalta identiteetin tarkistuksen riittävä luotettavuus sekä tiedon oikeellisuuden varmistaminen.

Myös kotikuntarekisteröintiä voidaan hakea verkkolomakkeen kautta, joita vastaavasti jätetään paljon joko liian aikaisin tai saapumatta koskaan Suomeen. Kotikuntarekisteröinti tehdään myös usein käyntiasioinnin yhteydessä, joten etukäteisarvioinnille ei nähdä tarvetta. Kotikunnan kohdalla prosessin mahdollista aikaistamista hankaloittaa tosiasiallisen asettumispaikan varmistumisen ajankohta. Rekisteröintiä varten henkilön tulee lähtökohtaisesti, tiettyjä erityistapauksia lukuun ottamatta, asioida DVV:llä todentamassa oleskelevansa Suomessa. Periaatteessa mahdollisena nähdään hyödyntää jatkossa laajemmin toisen viranomaisen toteamaa maassa oleskelua erityisesti huomioiden asiointipaikkojen vähentäminen.

Pikakaistalla oleskelulupaa hakevat voivat asioida myös DVV:llä pikakaistalla. Prosessi ei juuri eroa muista työperusteisista hakijoista. Pikakaistalla asioivilla on erillinen ajanvaraus, jonka kautta asiointiajan saa muita nopeammin. Jos käyntiasioinnin yhteydessä ei pystytä henkilötunnusta antamaan tai kotikuntarekisteröintiä tekemään, ohjautuu hakemus kiireelliseen käsittelyyn. Pikakaistalle ovat löytäneet ne asiakkaat, joille se on suunnattu, vaikkakaan volyymit eivät ole suuria. Käsittelyä edistäisi kuitenkin myös pikakaistalla hakevien osalta se, jos henkilötunnus olisi saatu jo aiemmin.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:57.